

Discuții privind executarea hotărârilor judecătorești referitoare la minori

Discussions on the Enforcement of Judgments Regarding Minors

Conf. univ. dr. **George MĂGUREANU**^{1*}
Universitatea Româno-Americană București

Abstract

The special provisions of Arts. 910-914 of the Code of Civil Procedure, of Law no. 272/2004 on the protection and promotion of the rights of the child, as well as those of the Civil Code, which apply to measures regarding minors included in a writ of execution, lay down a procedure that has profound emotional impact on the participants in the enforcement procedure, when the provisions of the final judgments are not carried out voluntarily, including on the officers competent to carry out the enforcement.

We appreciate the current Code of Civil Procedure which, by way of the mentioned provisions, lays down clearer rules for the enforcement procedure of judgments and other enforceable titles regarding minors as, up to the new regulations, there was often need to resort to some kind of artifices in the law or case law, that would have manifest traumatic consequences for the minors.

Keywords: enforcement; judgments; minors; procedural incidents and their remedies.

Rezumat

Dispozițiile speciale ale art. 910-914 C. pr. civ., ale Legii nr. 272/2004 cu privire la protecția și promovarea drepturilor copilului, precum și cele ale Codului civil, care se aplică în cazul măsurilor privitoare la minori prevăzute într-un titlu executoriu reglementează o procedură cu impact emoțional profund, pentru toți participanții la executarea silită, atunci când prevederile din hotărârea judecătorească definitivă nu sunt duse la îndeplinire de bună voie inclusiv pentru executorul judecătoresc.

Apreciem actualul Cod de procedură civilă, care prin prevederile menționate, a prevăzut reglementări mai clare referitoare la procedura privind executarea hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii care se referă la minori, până la aceste reglementări, de multe ori, făcându-se apel la unele artificii juridice și jurisprudențiale, în multe cazuri, cu vădite consecințe traumatizante pentru minori.

Cuvinte-cheie: executare silită; hotărâri judecătorești; minori; incidente și modul de soluționare.

Conținut

Procedura executării hotărârilor judecătorești referitoare la minori, nu era reglementată prin norme speciale, până la apariția noului Cod de procedură civilă², procedura fiind reglementată de normele generale privind executarea silită a hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii, deși implica întotdeauna probleme deosebit de delicate atât pentru părinți, cât și pentru copil.

* e-mail george.magureanu@gmail.com.

² Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din 15 iulie 2010, a fost modificată și completată prin Legea nr. 76/2012 și rectificată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 542 din 3 august 2012. Codul de procedură civilă a fost republicat în temeiul art. XIV din Legea nr. 138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 753 din 16 octombrie 2014, fiind date textelor o nouă numerotare. A se vedea conținutul republicat al Codului de procedură civilă în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 10 aprilie 2015.

De multe ori, executorul judecătoresc era pus în situații dificile din cauza lipsei unor reglementări speciale care să țină seama de specificul acestei executări, diferită de executarea unei hotărâri privind predarea unui bun.

Sistemul de norme instituit potrivit prevederilor din noul Cod de procedură civilă, a reglementat un ansamblu de mijloace procesuale de natură a face posibilă realizarea efectivă de către creditor a dreptului recunoscut prin hotărârea instanței de judecată, fie prin alt înscris care are putere executorie, inclusiv în cazurile privind minorii.

Cu privire la dreptul de a declanșa procedura executării silită, și în cazurile privind minorii, potrivit principiului disponibilității, aparține creditorului, cu atât mai mult atunci când hotărârile judecătorești sau alte titluri executorii se referă la minori și trebuie avut în vedere, în primul rând, interesul minorului, fiind aplicabile dispozițiile generale ale art. 664 alin. (1) C. pr. civ., care stabilește „Executarea silită poate porni numai la cererea creditorului, dacă prin lege nu se prevede altfel”³.

Sub aspectul competenței teritoriale a executorului judecătoresc, sunt aplicabile dispozițiile prevederilor art. 652 alin. (1) C. pr. civ. „Dacă prin lege nu se dispune altfel, hotărârile judecătorești și celelalte titluri executorii se execută de către executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel”. Nici Codul de procedură civilă și nici legi speciale nu au prevăzut reglementări diferite privind executarea hotărârilor judecătorești privind minorii, față de procedura de drept comun.

Făcând aplicarea dispozițiilor art. 652 alin. (2) C. pr. civ., iar în cazul obligațiilor de a face sau de a nu face, potrivit aceluiași articol și cele de la lit. c, apreciem și noi că extinderea competenței teritoriale a executorului judecătoresc la nivelul circumscripției curții de apel este de natură să contribuie la efectuarea unei executări cu mai multă celeritate și contribuie la o practică comună a executării silită, cel puțin la nivelul curților de apel, precum și o apropiere a executorului judecătoresc față de Camera executorilor judecătorești în care se află înscris biroul de executare silită.

Prin analogie, făcând aplicarea prevederilor art. 652 alin. (2) C. pr. civ. și ale aceluiași articol alin. (1) lit. c) C. pr. civ., așa cum a fost modificat prin Legea nr. 17/2017⁴, dacă executarea silită se realizează în raza de competență a mai multor curți de apel, oricare dintre executorii judecătorești care funcționează pe lângă una dintre acestea este competent să realizeze executarea, inclusiv cu privire la activitățile ce urmează a fi executate în raza celorlalte curți de apel (exemple de activități care pot fi realizate pe raza mai multor curți de apel; stabilirea locuinței minorului, darea în plasament, înapoierea minorului de către persoana care îl ține fără drept, exercitarea dreptului de a avea legături personale cu minorul, precum și alte măsuri prevăzute de lege).

Referitor la competența materială, potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești⁵, executarea silită a dispozițiilor din titlurile executorii privind minorii, făcând parte din categoria obligațiilor de a face, este de competența executorului judecătoresc, cu excepțiile prevăzute de lege⁶, prevedere reluată în aceeași lege la art. 7 lit. a) unde, printre atribuțiile executorului judecătoresc se află și cea referitoare la “punerea în executare a dispozițiilor cu caracter civil din titlurile executorii”.

În același sens sunt și prevederile Secțiunii a 2-a a noului Cod de procedură civilă, care se referă la executarea hotărârilor judecătorești referitoare la minori, a Capitolului IV – Executarea silită a altor

---

³ Pentru mai multe detalii privind executarea silită, a se vedea: S. Zilberstein, V. M. Ciobanu, *Tratat de executare silită*, Editura Lumina Lex, București, 2001, p. 88 și urm.; I. Leș, *Tratat de drept procesual civil*, ed. a IV-a, Editura C.H. Beck, București, 2009, p. 939 și urm.; F. Măgureanu, *Drept procesual civil, ediție revăzută, modificată și completată, inclusiv cu modificările aduse de Legea nr. 138/2014 (ediția a XIV-a)*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 489 și urm.; E. Oprina, I. Gârbuleț, *Tratat teoretic și practic de executare silită, vol. I și II*, Editura Universul Juridic, București, 2013; I. Gârbuleț, A. Stoica, *Ghid practic de executare silită, ed. a II-a*, Editura Hamangiu, București, 2010.

⁴ Legea nr. 17/ 2017 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe, a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 196 din 21 martie 2017.

⁵ Executarea silită a oricărui titlu executoriu, cu excepția celor care au ca obiect venituri datorate bugetului general consolidat, bugetului Uniunii Europene și bugetului Comunității Europene a Energiei Atomice, se realizează numai de către executorul judecătoresc, chiar dacă prin legi speciale se dispune altfel.

⁶ A se vedea V. M. Ciobanu, *Considerații privind competența executorului judecătoresc și condițiile în care intervine nulitatea pentru încălcarea acestei competențe*, Revista română de executare silită, nr. 4/2010, p. 13 și urm.

obligații de a face sau a obligațiilor de a nu face, care la art. 910 alin. (1) C. pr. civ., stabilește „Dispozițiile prezentului capitol sunt aplicabile și în cazul măsurilor privitoare la minori prevăzute într-un titlu executoriu, cum sunt stabilirea locuinței minorului, darea în plasament, înapoierea minorului de către persoana care îl ține fără drept, exercitarea dreptului de a avea legături personale cu minorul, precum și alte măsuri prevăzute de lege”.

În reglementarea anterioară, de până la modificările aduse de Legea nr. 17/2017, Codul a prevăzut și situația în care, referitor la același minor, se efectuează mai multe executări silite de către executori judecătorești diferiți, când instanța de executare în circumscripția căreia a început prima executare, la cererea persoanei interesate sau a oricăruia dintre executori, le va conexe, dispunând să se facă o singură executare de către executorul judecătoresc care a îndeplinit actul de executare cel mai înaintat, iar dacă executările sunt în același stadiu, de către executorul judecătoresc care a început cel dintâi executarea. Considerăm că aceste reglementări sunt de natură să contribuie la executarea cu mai multă rapiditate și la o practică unitară a executării în cauzele privind minorii.

În cazul în care dispune conexarea executărilor, instanța, prin încheiere, se va pronunța și asupra cheltuielilor de executare efectuate până în momentul conexării. Totodată, instanța va dispune trimiterea dosarelor conexe la executorul desemnat [art. 654 alin. (1) C. pr. civ.]. După conexare, procedura de executare va continua de la actul de urmărire cel mai înaintat. În cazul executărilor silite aflate pe rolul aceluiași executor, conexarea se va dispune de executor, prin încheiere dată cu citarea părților.

De asemenea, executorul judecătoresc rămâne competent să continue executarea silită chiar dacă, după începerea executării părțile (creditorul, debitorul sau minorul), și-au schimbat domiciliul sau reședința.

Am insistat cu privire la competența executorilor judecătorești, deoarece, așa cum s-a menționat în literatura de specialitate, reprezintă o condiție extrinsecă de valabilitate a actelor întocmite de către aceștia. Potrivit prevederilor art. 622 alin. (5), nerespectarea dispozițiilor referitoare la competența executorului judecătoresc, atrage nulitatea necondiționată a actelor de procedură efectuate, fiind o nulitate absolută, necondiționată de vătămare.

Bătălia juridică pentru copii dobândește uneori proporții de neimaginat. Părintele care obține dreptul de a locui cu copilul trăiește cu impresia că i s-a făcut dreptate, sau că este superior celui alt soț sau fost soț prin faptul că i-a fost încredințat minorul.

În practică, sunt numeroase cazurile în care părinții care pierd bătălia juridică (în sensul că nu le este atribuită locuința sau, în cazuri mai rare, custodia comună asupra copilului, ori sunt obligați să respecte dreptul părintelui nerezident de a păstra legături personale cu minorul și să permită vizitele acestuia, nu dau dovadă de înțelegere. De multe ori, debitorul (părintele căruia nu i-a fost încredințat minorul, cel care îl reține pe minor fără drept etc.) nu respectă hotărârile judecătorești definitive referitoare la minori, indiferent ca este vorba despre locuința copiilor, programul de vizită al părintelui nerezident, pensie de întreținere ș.a.

În astfel de situații se apelează la executarea silită a hotărârilor judecătorești privitoare la minori, care implică participarea executorului judecătoresc, psihologi, asistenți sociali, polițiști, apelându-se la somații și la o procedură de executare care, de multe ori, va produce traume și amintiri care nu vor fi ușor uitate de către copiii care nu pot înțelege ce li se întâmplă.

Situația de neînțeles și greu de suportat pentru minori și chiar pentru părinți privind judecata în astfel de cauze în vederea obținerii hotărârilor, care se prelungeste și ulterior pronunțării sau rămânerii definitive a unei hotărâri judecătorești și care continua cu procedura executării silite, lasă de cele mai multe ori, traumele emoționale, sechele psihologice ce cu foarte multă greutate se vor vindeca sau nu se vor vindeca niciodată. Exercițarea drepturilor părintelui nerezident va fi mereu la discreția celui alt părinte cu care locuiește copilul.

Reglementările actuale privind dispozițiile speciale referitoare la executarea silită în astfel de cazuri, sunt de natură a înlătura temerea executorului judecătoresc cu privire la erorile ce puteau fi săvârșite până la modificările aduse Cod de procedură civilă, când minorii puteau fi preluați de executorul judecătoresc de oriunde, oricum, fără derogări de la executările de drept comun.

Prin procedura actuală, legiuitorul a impus reguli care să conducă la executarea prevederilor din hotărârile judecătorești însă, cu respectarea principiului privind interesului major al minorului⁷.

Cu privire la deschiderea procedurii de executare silită, în baza titlului executoriu care cuprinde măsuri referitoare la minori, creditorul (părintele interesat sau ambii părinți în cazul în care se solicită înapoierea minorului de la persoana care îl ține fără drept), se adresează cu o cerere executorului judecătoresc competent⁸.

Cererea de executare silită se depune, personal sau prin reprezentant legal ori convențional, la biroul executorului judecătoresc competent ori se transmite acestuia prin poștă, curier, telefax, poștă electronică sau prin alte mijloace ce asigură transmiterea textului și confirmarea primirii cererii de executare cu toate documentele justificative [art. 664 alin. (2) C. pr. civ.], la care se atașează titlul executoriu în original sau în copie legalizată și dovada achitării taxelor de timbru, precum și, dacă este cazul, înscrisurile anume prevăzute de lege.

Potrivit prevederilor art. 665 alin. (1) C. pr. civ., de îndată ce primește cererea de executare, executorul judecătoresc, prin încheiere⁹, dispune înregistrarea acesteia și deschiderea dosarului de executare sau, după caz, va refuza motivat deschiderea procedurii de executare. Încheierea se comunică de îndată creditorului. În cazul în care executorul judecătoresc refuză deschiderea procedurii de executare, creditorul, care are legitimare procesuală activă, poate face plângere, în termen de 15 zile de la data comunicării încheierii, la instanța de executare¹⁰.

Legea nr. 17/2017, a modificat prin punctul 6 procedura prevăzută la art. 666 C. pr. civ. privind solicitarea încuviințării executării silite de către instanța de executare¹¹, Titlul I, Cartea a V-a a fost modificat de Punctul 6, articol unic din Legea nr. 17/2017. În termen de maximum 3 zile de la înregistrarea cererii, executorul judecătoresc va solicita încuviințarea executării de către instanța de executare, căreia îi va înainta, în copie certificată de el pentru conformitate cu originalul, cererea creditorului, titlul executoriu, încheierea prevăzută la art. 665 alin. (1) și dovada achitării taxei judiciare de timbru.

Dispozițiile cuprinse în art. 910-914 C. pr. civ. privind executarea hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii referitoare la minori, sunt aplicabile și în cazul măsurilor privitoare la minori prevăzute într-un titlu executoriu, cum sunt:

- stabilirea locuinței minorului;
- darea în plasament;
- înapoierea minorului de către persoana care îl ține fără drept;
- exercitarea dreptului de a avea legături personale cu minorul;
- precum și alte măsuri prevăzute de lege.

Potrivit dispozițiilor art. 910 alin. (2) C. pr. civ., în cazurile menționate mai sus, executorul judecătoresc va trimite părintelui sau persoanei la care se află minorul încheierea de încuviințare a executării împreună cu o somație în care îi va comunica acesteia data la care să se prezinte împreună cu minorul la sediul său ori în alt loc stabilit de executor, în vederea preluării minorului de către creditor,

---

⁷ A se vedea și Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 557 din 23 iunie 2004. Legea a fost modificată și completată de mai multe ori și republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 159 din 5 martie 2014.

⁸ Cu privire la datele pe care trebuie să le cuprindă cererea de executare, a se vedea prevederile art. 664 alin. (3) și art. 148 C. pr. civ.

⁹ Referitor la datele pe care trebuie să le cuprindă încheierile executorului judecătoresc, a se vedea prevederile art. 657 C. pr. civ.

¹⁰ A se vedea și Ordonanța de urgență nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 85 din 4 februarie 2016, care a modificat art. 665 C. pr. civ.

¹¹ Pentru modificarea procedurii prevăzute de art. 666 C. pr. civ. privind încuviințarea executării silite, a se vedea: Ordonanța de urgență nr. 1/2016 și Legea nr. 17/2017. A se vedea, de asemenea, cazurile în care instanța poate respinge cererea de încuviințare a executării silite, prevăzute la art. art. 666 alin. (5) C. pr. civ. și Decizia Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 84 din 4 februarie 2016, prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 666 C. pr. civ. (în forma avută anterior modificării aduse prin Ordonanța de urgență nr. 1 din 3 februarie 2016).

sau, după caz, îi va pune în vedere să permită celuilalt părinte să își exercite dreptul de a avea legături personale cu minorul, potrivit programului stabilit în titlul executoriu.

Pentru a avea certitudinea că somația a ajuns la debitor, recomandăm ca aceasta procedura să fie efectuată prin biroul executorului judecătoresc, prin predare sub semnătura de primire.

De cele mai multe ori, în practică debitorul nu se supune somației executorului, acesta, la cererea creditorului, urmând a sesiza instanța de executare pentru aplicarea procedurii prevăzute la art. 906 C. pr. civ., care constă în aplicarea unor penalități.

Refuzul debitorului de a îndeplini prestația înscrisă în titlul executoriu sau opunerea de rezistență față de actele de executare, se poate comite numai printr-o acțiune, nu și prin inacțiune, trebuind să fie explicită, neechivocă prin care se urmărește blocarea organului de executare în punerea în executare a hotărârii, manifestări care se pot concretiza în acte de amenințare, de violență sau de vătămare corporală comise asupra organului de executare ori a celorlalți participant la executare, refuzul fățiș de a-i permite executorului judecătoresc să ducă la îndeplinire actul de executare.

În aceste cazuri de a face, când obligația nu este evaluabilă în bani, instanța sesizată de creditor îl poate obliga pe debitor, prin încheiere definitivă dată cu citarea părților, să plătească în favoarea creditorului o penalitate de la 100 lei la 1.000 lei, stabilită pe zi de întârziere, până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu.

Potrivit modificărilor aduse art. 906 alin. (4) C. pr. civ. prin Legea nr. 310/2018¹², dacă în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității debitorul nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, instanța de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitivă ce i se datorează cu acest titlu, prin încheiere executorie, dată cu citarea părților. Pentru a sancționa pe debitor pentru reaua sa credință în executarea prestației înscrisă în titlul executoriu, creditorul poate solicita fixarea sumei definitive cu titlu de penalități de întârziere după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care debitorul nu își execută obligația prevăzută în titlu executoriu, până la stingerea ei completă.

În practică a fost invocată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 913 C. pr. civ., excepție ridicată într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii formulate, în temeiul art. 913 alin. (2) C. pr. civ., de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 3 București de obligare a minorilor să participe la un program de consiliere psihologică. S-a invocat, de asemenea, că procedura reglementată de dispozițiile art. 910-914 din Codul de procedură civilă este neconstituțională deoarece limitează executarea hotărârilor judecătorești doar la latura pecuniară. S-a mai susținut că, practic, prin refuzul său minorul se opune celor prevăzute în hotărârea judecătorească, acesta alegând să renunțe la dreptul său de a avea legături personale cu părintele nerezident, consecința fiind că acestuia îi este afectat dreptul de a avea legături personale cu copilul, ceea ce contravine prevederilor art. 26 alin. (2) din Constituție.

În soluționarea excepției de neconstituționalitate, Curtea Constituțională a apreciat că, legiuitorul a reglementat mai multe măsuri graduale ca intensitate, menite să constrângă debitorul să execute obligația prevăzută în titlul executoriu, prin intermediul instanței de judecată. Aplicarea penalităților reprezintă un mijloc de constrângere judiciară, o sancțiune pecuniară, care are rolul de a crea debitorului obligației o presiune suplimentară, inclusiv prin acumularea, timp de trei luni, a sumelor datorate pentru întârzierea în executare. După acest termen, legiuitorul a prevăzut o sancțiune mult mai gravă, respectiv constrângerea debitorului cu aplicarea unei sancțiuni penale. De asemenea, Curtea a reținut că legiuitorul a prevăzut în funcție de vârsta copilului un program de consiliere psihologică pentru o perioadă ce nu poate depăși 3 luni.

Cu privire la modificările legislative propuse în cauză, Curtea reține că, potrivit jurisprudenței sale, accesul liber la justiție presupune accesul la mijloacele procedurale prin care se îndeplinește justiția și că, numai legiuitorul poate stabili regulile de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești¹³.

---

¹² Legea nr. 310/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 1074 din 18 decembrie 2018.

¹³ Decizia Plenumului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994.

Este, de altfel, o soluție care rezultă în mod categoric din dispozițiile art. 126 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora „Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt stabilite de lege” și ale art. 129 în conformitate cu care „Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii”¹⁴.

Dacă debitorul execută obligația prevăzută în titlul executoriu și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării, penalitatea va putea fi înlăturată ori redusă, pe calea contestației la executare [art. 906 alin. (5) C. pr. civ.]. Motivele invocate pentru a justifica întârzierea executării, trebuie dovedite prin mijloace de probă cum ar fi: acte medicale, adeverințe etc., care să dovedească internarea în spital, detașarea în interes de serviciu, deplasarea în străinătate pentru tratament medical ș.a., urmând ca prestația din titlul executoriu să fie îndeplinită imediat cum dispar motivele care au condus la neîndeplinirea obligațiilor din hotărârea judecătorească.

Acordarea de penalități în condițiile menționate mai sus, nu exclude obligarea debitorului la plata de despăgubiri, la cererea creditorului, prin hotărâre dată cu citarea părților, în termen scurt. Hotărârea este executorie și este supusă numai apelului, iar suspendarea executării acestei hotărâri se va putea obține numai cu consemnarea sumei stabilite. Prin cererea menționată, creditorul poate solicita măsuri asigurătorii. În toate cazurile, la cererea creditorului, instanța va avea în vedere și prejudiciile ocazionate prin neexecutarea de bunăvoie a obligației, înainte ca aceasta să devină imposibil de executat.

Actualul Cod de procedură civilă a prevăzut la art. 911, o serie de reguli speciale privind executarea silită în cauzele referitoare la minori.

Potrivit prevederilor alin. (1) al articolului menționat, dacă în termen de o lună de la comunicarea încheierii de încuviințare a executării silită debitorul nu execută obligația sa, executorul judecătoresc va proceda la executarea silită, care se va efectua în prezența unui reprezentant al direcției generale de asistență socială și protecția copilului și, când acesta apreciază că este necesar, a unui psiholog desemnat de aceasta. Prezența psihologului nu este necesară dacă reprezentantul direcției are această calificare.

Dacă executorul judecătoresc apreciază că este cazul, poate apela la agenții forței publice, care sunt obligați să dea concursul la executare, în condițiile legii.

Nu este permis niciunei persoane să bruscheze minorul sau să exercite presiuni asupra lui pentru a se realiza executarea [art. 911 alin. (4) C. pr. civ.] reglementare de natură a asigura de către legiuitor protecția minorului și pentru a evita incidentele care pot afecta emoțional copiii, executarea făcându-se în interesul major al acestora. Această reglementare impune executorului judecătoresc să țină cont de voința minorului, atunci când acesta refuză să-l însoțească pe celălalt părinte ori manifestă aversiune față de acesta, în ideea de a nu forța copilul să facă ceva ce nu dorește ori nu este în interesul său.

În același sens, Convenția europeană asupra recunoașterii și executării hotărârilor în materie de încredințare a copiilor și de restabilire a încredințării copiilor adoptată la Luxembourg la 20 mai 1980, a stabilit că măsurile referitoare la minori trebuie luate având în vedere interesul copilului¹⁵.

Dacă debitorul nu își îndeplinește obligația în termenul stabilit, ori atunci când debitorul este de rea-credință și ascunde minorul, dovedind în acest mod că se opune executării prestației sale înscrisă în titlul executoriu, executorul judecătoresc va consemna acest fapt și va sesiza de îndată parchetul de pe lângă instanța de executare în vederea începerii urmăririi penale, pentru săvârșirea infracțiunii de nerespectare a hotărârii judecătorești.

La art. 913 C. pr. civ., legiuitorul a reglementat și situația în care minorul refuză în mod categoric să îl părăsească pe debitor sau manifestă aversiune față de creditor, va întocmi un proces-verbal în care va consemna constatările sale, pe care îl va comunica părților și reprezentantului direcției generale de asistență socială și protecția copilului, **fără a ridica minorul de la părintele debitor** al prestației înscrisă

---

¹⁴ Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994.

¹⁵ A se vedea și Convenția europeană asupra recunoașterii și executării hotărârilor în materie de încredințare a copiilor și de restabilire a încredințării copiilor adoptată la Luxembourg la 20 mai 1980, la care România a aderat prin Lege nr. 216/2003, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 367 din 29 mai 2003, care a stabilit ca obiective: recunoașterea și executarea hotărârilor privind încredințarea copilului; recunoașterea și executarea hotărârilor privind exercitarea dreptului de vizită al părinților; înapoierea minorilor prin restabilirea încredințării copiilor atunci când unii copii au fost deplasați fără drept peste o graniță internațională.

în titlul executoriu. În această situație, reprezentantul direcției generale de asistență socială și protecția copilului va sesiza instanța competentă de la locul unde se află minorul, pentru ca aceasta să dispună, în funcție de vârsta copilului, un program de consiliere psihologică, pentru o perioadă ce nu poate depăși 3 luni. Cererea se soluționează de urgență în camera de consiliu, prin încheiere nesupusă niciunei căi de atac, pronunțată cu citarea părinților și, după caz, a persoanei la care se află copilul, cu ascultarea copilului în cauza [art. 913 alin. (2) C. pr. civ.]. Considerăm că, în această situație, părintele la care se află minorul nu mai poate avea calitate de debitor de rea credință, nemaifiind culpabil de neexecutarea obligației stabilită în sarcina sa de instanța la momentul emiterii titlului executoriu¹⁶.

La finalizarea programului de consiliere, psihologul numit de instanță va întocmi un raport pe care îl va comunica instanței, executorului judecătoresc și direcției generale de asistență socială și protecția copilului.

S-ar impune, *de lege ferenda*, ca expertul psiholog, în funcție de concluziile desprinse în cele trei luni de consiliere psihologică, să propună instanței de executare un mecanism prin care să reevalueze, în raport cu interesul superior al copilului, măsurile cuprinse în titlul executoriu și eventual să le modifice. În literatura de specialitate s-a apreciat că hotărârea inițială, poate fi modificată de instanță în funcție de circumstanțele constatate pe parcursul procedurii de executare.

După primirea raportului psihologului, executorul va relua procedura executării silite, cu respectarea regulilor menționate mai sus.

Reluarea procedurii trebuie să țină cont și de concluziile rezultate din raportul psihologului, în măsura în care minorul a cooperat cu acesta la realizarea consilierii de specialitate.

Dacă și în cursul acestei proceduri executarea nu va putea fi realizată din cauza refuzului minorului, creditorul poate sesiza instanța competentă de la locul unde se află minorul în vederea aplicării unei penalități menționate anterior [a se vedea dispozițiile art. 906 alin. (2) și (4)-(6) C. pr. civ.].

În această situație, executorul judecătoresc va încheia un proces-verbal în care va constata modul de îndeplinire a obligațiilor prevăzute în această reglementare specială [art. 910 alin. (1) C. pr. civ.]. Procesul-verbal trebuie să cuprindă mențiunile de la art. 679 C. pr. civ. precum și cheltuielile de executare pe care urmează să le plătească debitorul. Procesul-verbal se comunică părților, iar un exemplar va fi păstrat la dosarul de executare. Procesul-verbal constituie titlu executoriu în privința cheltuielilor de executare, stabilite în sarcina debitorului.

Concluzii

În urma studiului realizat, am ajuns la concluzia că actuala reglementare din Codul de procedură civilă privind executarea hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii referitoare la minori este, în general, bine reglementată, că poate contribui la determinarea debitorului de a-și executa de buna voie obligația înscrisă în titlul executoriu, constatând că procedura mai bine reglementată, nu-l poate exonera de răspunderea și sancțiunile la care va fi expus în caz de opunere la executare, la creșterea celerității executării silite în astfel de cazuri, la instituirea unei practici unitare în domeniul respectiv, la înlăturarea temerii executorului judecătoresc cu privire la eventualele nereguli care ar putea fi săvârșite pe parcursul procedurii și ca urmare, a numărului de contestații la executare.

Considerăm că trebuie găsite noi reglementări cu privire la obligația executorului judecătoresc de a ține cont de voința minorului, atunci când acesta refuză să-l însoțească pe celălalt părinte ori manifestă aversiune față de acesta, în ideea de a nu forța copilul să facă ceva ce nu dorește ori nu este în interesul său și în acest mod, de multe ori hotărârea judecătorească nu poate fi pusă în executare. Este adevărat că persoana fizică are dreptul să dispună de ea însăși, dacă nu încalcă drepturile și libertățile altora¹⁷, însă credem că s-a avut în vedere persoana fizică cu capacitate deplină de exercițiu și experiență de viață, care are posibilitatea de a-și valorifica acest drept în deplină cunoștință de cauză, situație care nu se regăsește în persoana unui minor, lipsit de capacitate de exercițiu, în cazul acestora trebuie găsite alte

¹⁶ G. Măgureanu, *op. cit.*, p. 50.

¹⁷ A se vedea și Decizia Curții Constituționale nr. 1.287 din 8 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 10 noiembrie 2009.

modalități de finalizare a procedurii, întrucât instanța, prin hotărârea pronunțată, a avut în vedere interesul major al minorului, inclusiv prin audierea acestuia, dacă au împlinit vârsta de 10 ani, obligație prevăzută în legislația în vigoare. Instanța are posibilitatea de a audia minorul și la o vârstă mai mică, dacă consideră necesară audierea. De multe ori minorul aflat la o vârstă fragedă, poate fi ușor influențat de părintele rezident, prin diferite mijloace sau promisiuni, să-și manifeste dezacordul pentru a însoți părintele nerezident, chiar dacă așa a stabilit instanța prin hotărârea pronunțată.

Considerăm că procedura de comunicare a actelor efectuate de executorul judecătoresc, către creditor, debitor, ceilalți participanți la executarea silită, trebuie să fie efectuată prin biroul executorului judecătoresc, pentru a avea semnătura participanților pe documentele de comunicare. În acest mod, părțile implicate vor avea termen în cunoștință și se va putea realiza executarea silită la termenul stabilit precum și evita eventualele neregularități care ar putea conduce la nerealizarea executării sau la formularea contestațiilor la executare.